Ч. 128 (13.076). Львів, неділя 12. червня 1932. Poсztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і закор. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

:: Площа Сокола-Батька у Львові біля Стрийської рогачки ::

Неділя 12. червня 1932., год. 4. попол.

Ювилейне Свято Молоді

шкіл і захоронок „Рідної Школи“.

ІДЕМО ВСІ! ІДЕМО ВСІ!

Марево війни віддалилося.

Далекосхідний конфлікт і московські заходи в Америці.

Завішення зброї в Шангаю та частинне відкликання звідти японського війська влекшили в значній мірі завдання Японії в Манджурії. Справоздання комісії Літона, що ствердило розмірно незначну скількість японського війська в Манджурії в порівнанню до дуже поважних чисельно сил китайських та повстанчих, випало для Японії у всякому разі настільки корисно, що не перешкаджає їй продовжувати розбудову манджурської держави. І японський уряд переводить цю справу дуже енергійно. Поруч з організацією манджурського війська, переводиться організація адміністраційного апарату та впорядковується економічне життя, а зокрема фінанси нової держави. Незабаром мають розпочати також будову нової залізниці Харбін—Сахалян. Хоча хаос у Манджурії все ще тріває, а проте японці стараються опанувати його.

Розбудова манджурської держави під японським проводом іде в парі з ліквідацією всіх більшовицьких впливів. Добре знаючи, що в продуктивній роботі вони з японцями конкурувати не можуть, більшовики перегнали значну частину паровозів та вагонів на радянську територію, а поза тим обмежуються орґанізацією та озброєнням китайських повстанчих частин проти нової манджурської влади. Китайський опір проти японських частин концентрується головним чином в гірських околицях північної Манджурії, вкритих лісом між Іменпо та радянським кордоном. Звідси повстанці, узброєні кулеметами а часом навіть і гарматами, нападають на менші японські відділи та руйнують залізниці й мости.

А разом з тим зовнішні відносини між Японією та Радянщиною в останнім часі кажуть догадуватися, що безпосередній збройний конфлікт для обох сторін бодай покищо небажаний. Зі шпальт радянської преси від кількох тижнів зникли страшні описи тортур, які переводять на увязнених радянських громадянах у Харбіні, та вісти про кривди, які роблять японці більшовикам у Манджурії. Навпаки, „Ізвестія“ отже й ціла більшовицька преса, розписуються про потребу розвитку японсько-радянської торгівлі. Часопис подає навіть великими буквами повідомлення про радянське замовлення в Японії на дві барки та один землечерпак („баггер“) на суму 1,350.000 єн, (розуміється — на кредит!), чим ратується дотичні японські варстати від зачинення.

З японського боку також не пропускають ніякої нагоди, щоби спростувати поголоски про небезпеку радянсько-японської війни та підкреслити добрий стан обопільних відносин. У своїй парляментарній промові з 3. червня заявив японський міністер закордонних справ, Саіто, що японці завсіди поважають „законні“ права та інтереси Радянщини в Манджурії. Подібну заяву склав раніше ще й японський амбасадор у Берліні.

Ціль таких заяв цілком зрозуміла. Японський уряд складає з себе перед світом відповідальність за можливість збройного конфлікту з Радянщиною і має слушність, бо Московщина, володіючи безмежними просторами запустілих і незаселених земель в самій Европі та західнім Сибірі, нездібна до розвитку продукційних сил навіть в найбільш населених частинах держави, не має чого шукати на Далекім Сході. Законних інтересів в Манджурії Радянщина не має ніяких. Але Японія не має ніяких причин прискорювати збройний конфлікт з Радянщиною в самій Манджурії, де провадиться тепер поспішну відбудову нової держави, тим більше, що більшовицькі впливи ліквідують там автоматично. Японський уряд хоче, очевидно, мати в Манджурії воєнну базу і забезпечене запілля, але не ворога ззаду. З цього погляду радянсько-японська війна в найближчім часі мало ймовірна, але тим більш вона неминуча пізніше.

Японська експанзія поза межі Манджурії в напрямі східного Сибіру є природним, отже й неминучим наслідком перенаселення японських островів та пошукування теренів для надвишки продукційних сил по лінії найменшого опору. Що саме Радянщина творитиме цей опір, або навіть постарається при сприятливих обставинах випередити японський наступ власним нападом, це лежить в самім єстві більшовизму, що являється дотепер найбільшим висловом заборчого московського шовінізму. Вдушувати останню копійку на божевільні зброєння і виявляти перед цілим світом свою безсилість, цього не може собі дозволити навіть Сталін і Ко. Розважніші елементи більшовицької партії, які бояться дати зброю в руки пригноблених націй, напружують вже й тепер усі сили, щоби стримати партійних гуррапатріотів, які хочуть „закидати шапками япошек“. Як довго це їм удасться робити, питання інше. Для заспокоєння найбільш войовничих елементів партії та для виправдання більшовицького престижу за кордоном — призначені і повідомлення більшовицької преси про ідилічні відносини між Японією та викиненими з Манджурії більшовиками.

Тимчасова неможливість провадити війну проти Японії ані трохи не перешкаджає більшовикам вести широко закроєний шантаж у Злучених Державах. Після вичерпання грошевих засобів Німеччини, заморожених у більшовицьких зброєннях та пятилітці, після нещасливої спроби витягти значніші суми з Франції, всі зусилля більшовиків здобути нові грошеві засоби скеровано тепер на Злучені Держави. Радянський уряд намагається за всяку ціну використати сучасне загострення американсько-японських противенств на Далекому Сході і настирливо пропагує вжити за помірковану ціну „пролетарську“ зброю проти „буржуазної“ Японії. Спомини про те, як царська Росія збролась за західноевропейські гроші проти „февдальної“ Німеччини не дають спати Сталінові, дарма, що більшовики не забули і того, які наслідки мала війна для царату. У всякому разі більшовицький похід на громадську думку Злучених Держав переводиться, як усе, „ударним порядком“. Більшовицька преса, яка ще донедавна була повна лайок на американських „буржуазних убивників“ робітничих мас та нотувала з захопленням крах кожного американського банку, повна тепер похвал для „здорової американської вдачі“, такої симпатичної радянським діячам. „Ізвестія“ повні статтей та заміток за поліпшення радянсько-американських відносин. Кожний голос найменшого американського тижневика, підплаченого чи не підплаченого більшовиками, за навязання дипльоматичних зносин між Злученими Державами та Радянщиною, буває передрукований на першій сторінці більшовицьких часописів. Голосів таких вправді дуже небагато, хоч Америка могла би цілком спокійно піти за прикладом ве-

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 7/6 1932. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 121 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów dnia 3/6 1932 do Sygn. VI 1 Pr 311/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 7 czerwca 1932 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dnia 2/6 1932 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 121 z daty Lwów dnia 3/6 1932 zawierającego 1) w artykule pt. „Ukraińska Kooperacja“ w całości znamiona występku z § 302 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 kpk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wyżej wymienionego artykułu ma na celu wzniecić nienawiść wśród ludności ruskiej do narodu polskiego, propagować bojkot Targów Wschodnich, pogłębiać różnice narodowościowe i organizować wrogie sobie obozy do wzajemnej walki. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł. A. Schapirówna w. r. Za zgodność Lipanowicz, starszy sekretarz.

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 7/6 1932. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty czasopisma Nr. 122 pt. „Dilo“ z daty Lwów dnia 4/6 1932 do Sygn. VI 1 Pr 310/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 7 czerwca 1932 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 3/6 1932 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 122 z daty Lwów dnia 4/6 1932 zawierającego 1) w artykule pt. „Nowynky“ w ustępie pt. „Konfiskata „Dila“ od słów „za statejku“ do słów „Torhy“ znamiona występku z § 24 ust. pras. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wyżej wymienionego artykułu ma na celu podanie do wiadomości ogółu treści pisma skonfiskowanego („Dilo“ Nr. 121 z 3/6 1932). Według §§ 487, 489, 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł. A. Schapirówna w. r. Za zgodność: Lipanowicz, starszy sekretarz.

ликих европейських держав та визнати Радянщину, не міняючи нічого в сучасних відносинах.

Вартість більшовицьких сил у боротьбі проти Японії — в Америці дуже добре знають. Поразки царської армії в Манджурії не полишають щодо цього ніякого сумніву. Коли московський шовінізм і примусить більшовиків раньше чи пізніше до війни проти Японії, то всетаки ґрунт до нападу на західних сусідів більшовики приготували значно краще ніж для далекосхідної авантюри. І для нападу на цих сусідів ужиють більшовики в першу чергу всі засоби, які зможуть видобути в Европі та в Америці. І хоча не брак нині пророків, які заповідають, що проблема більшовизму та доля нинішніх володарів Радянщини вирішиться саме на тернах Азії, а проте таки нам здається, що цей розрахунок буде переведений в самій Европі.

М. Данько.

Присилайте жертви на будову нагробника Іванові Франкові, який уже будується. - Гроші слати до „Центробанку" на конто ч. 9003.

ЛЬОЗАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Приготування до Льозанської Конференції дають добру нагоду подумати про відложення праць Конференції Розброєння, якою тепер тут значно менше цікавляться. Вигляди нової конференції невеликі. Сполучені Держави формально участи не беруть, а без Америки не можна розвязати й головних економічних питань Европи. Але й сама Европа до цієї конференції, очевидно, не приготована, тому й матиме вона що найбільше інформаційне та дорадче значіння. Зміна уряду в Німеччині не принесла вияснення ані внутрішніх німецьких відносин, ані відносин між Німеччиною та Францією. Співробітництво між Англією та Сполученими Державами не осягло ще ступня, який давав би можливість виступити з рішучим та консолідованим почином в европейських справах. У деяких англьосаксонських справах вважають навіть Льозанську конференцію підготуванням до конференції в Льондоні, що малаб ще відбутися перед початком літніх ферій. Але французький уряд ставиться, згідно з повідомленням деяких швайцарських часописів, згори з недовірям до майбутньої конференції у Льондоні, припускаючи, що французька точка погляду не найде там відповідного зрозуміння. З другого боку й англійські політичні кола почувають себе залежними в европейських справах від рішень майбутньої конференції в Оттаві, тим більше, що як внутрішне становище Англії так і складне, щоби не сказати більше, становище в Европі вимагають найбільшої консолідації з домініями.

Але найбільшою погрозою для Льозанської конференції є зростаюче противенство між двома ґрупами держав в Европі. „Ізвестія" з 28. травня виступають з характеристичною заявою в дописі зі Женеви під титулом „Відсутність перспектив Льозанської Конференції": „Єдиним з більших учасників Льозанни, здібним до переговорів є Італія..." „Італія як і Німеччина обстоює цілковите скреслення репарацій..." Скреслення репарацій при умовинах, які ставлять для цього Сполучені Держави, моглоб справді значно улегшити фінансову крізу Европи, але кожний спільний виступ якоїсь европейської держави з більшовиками засуджує згори кожну справу на безуспішність.

Що більшовиків тішить безвиглядність Льозанської конференції, річ цілком зрозуміла, але вони не хочуть розуміти того, що безуспішність кожних нарад наближає лише неминучу необхідність чину, який може бути в останнім рахунку спрямований лише проти самої Московщини.

(Укр. Б. в Женеві.)

Американські інваліди демонструють.

Вашинґтон став видовищем небувалої маніфестації. Десять тисяч інвалідів зі світової війни зїхалося зі всіх стейтів і передефілювало перед Білим Домом, домагаючись від уряду, щоби негайно виплатив їм інвалідські ренти. Уряд, занепокоєний маніфестацією, добачив у ній комуністичну роботу і змобілізував дві тисячі поліційних аґентів, щоб недопустили до заворушень. А що маніфестанти не розійшлися, тільки розтаборилися у всіх сусідніх ресторанах, каварнях і публичних льокалях, дожидаючи відповіди від уряду, шеф поліції зажадав, щоби вони розїхалися негайно до дому, жертвуючи їм безплатну їзду залізницею. Ситуація загострюється, бо нема грошей на прохарчування маніфестантів. Влада заалярмувала військові відділи.

Міжнародні фінансові комісії.

ЖЕНЕВА. 10. VI. ПАТ. Оголошено тут рапорт фінансової комісії Союзу Народів у справі золотової проблеми, приноровлюваний від двох років 10 визначними експертами та дожиданий заінтересованими чинниками. Польщу репрезентував у цій комісії проф. Млинарський. Рапорт складається з двох частин: проблеми золотової валюти, яку рапорт уважає найкращою тепер монетарною системою, та з проблеми функціонування системи золотої валюти, при чому рапорт висловлюється за конечністю уникати флюктуації в купній силі золота. До рапорту долучена опінія меншости, яка на загал годиться з більшістю.

ЖЕНЕВА. 10. VI. ПАТ. Мішаний комітет, зложений із членів фінансового комітету Союзу й експертів урядів, переніс свій осідок з Парижа до Женеви. Як зачувати, в Парижі фінансовий комітет згодився дати Австрії позичку 40 мілїонів шилінґів, щоб уможливити Австрії направу фінансів та недопустити до оголошення мораторії.

По широкому світі.

В соціялістичному домі для дітей в Дінбаї у Стирії найшли в часі ревізії 5.000 набоїв, 80 бомб, 4 ручні ґранати і велику скількість сталевих шоломів, револьверів, баґнетів, тощо.

Турецький парлямент ухвалив закон, що забороняє чужинцям виконувати якенебудь звання в Туреччині. Закон звернений головно проти російських еміґрантів.

В Ґулі (Голяндія) в часі сутички поліції з безробітними дві особи погибло і 25 є ранених.

Безробітні демонструють

ЕССЕН. 10. VI. ПАТ. В Дуїсбурґу прийшло до поважних заворушень, які викликали безробітні. Ґрупа демонстрантів пробувала добутися до ратуша з окликами: Ми голодні! Хочемо праці! Поліцію, що хотіла розігнати демонстрантів, обкидали камінням. На одній вулиці забарикадувалися, опираючись поліції. Барикаде робили з каміння, вуличних ліхтарень, бочок і кошів від сміття. Поліція з трудом опанувала ситуацію.

Гітлер крізь радіо

БЕРЛІН. 9. VI. ПАТ. Наслідком інтервенції міністра внутрішніх справ Ґайля знесено розпорядок, що забороняв гітлерівським провідникам виголошувати крізь радіо промови. Націоналістична преса заповідає, що у вівторок, 14. ц. м. Адольф Гітлер виголосить першу виборчу промову за посередництвом радіостації в Кеніґсвустергавзен.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ЧЕРВНЯ 1932.

МИКОЛА АНДРУСЯК. 3)

З минулого Знесіння.

Господарські відносини в XV—XVIII ст.

Перед війною було на Знесінні трьох загородників; після війни не було жадного.

Щодо панщини, то робили її селяни з дворища три дні в тижні, у часі жнив крім дня. Відробляючи в тих днях панщину косили сіножати та сторожили в день і в ночі.

Самі знесінчани не виставляли вибранця, тільки прикладалися грошевою складкою (20 зол. і 20 гр.) на вибранця до Гряди.

У селі була коршма, що опустіла ще перед війною. Одначе люстраційна комісія, покликуючися на люстрацію з 1628 р., визначила, що з неї повинно бути 12 зол. приходу, бо „пиво з села може шинкуватися, як і досі шинкувалося".

Суму приходу з села означено на 19 зол. і 24 гр.

Зазначено тут також межі села. Знесіння — як подає люстрація — межує „з Ляшками з одної, з Кривчичами з другої, з Личаковом третьої, з Краківським передмістям, ґрунтами законниць від Всіх Святих з четвертої сторони".

На знесінському фільварку була пекарня з сіньми та коморою й конюшня.

Врожай на фільварковому лані представлявся ось так: з висіяних 12 львівських півмірок (1 льв. півмірка = 66.5 фунта) жита зібрано 30 кіп; коли відрахувати пліл на засів та харч (10 півмірок) лишалося 23 льв. півм., з 6 льв. півм ячменю зібрано 16 кіп. коли рахувати на засів і харч (4) лишалося решта 14 льв. півм., з 12 півм. вівса зібрано 30 кіп, на харч ішло 10 півм., лишалося 23. З 4 півмірок гречки зібрано 12 кіп, з чого на харч ішло 4 півмірок, а 4 лишалося. З півмірки гороху зібрано 8 кіп, на харч призначувано 4 лишалося 5.

За львівську півмірку жита платили по золотому — разом 23 зол., ячменю 20 ґр. — разом 9 зол. 10 ґр., вівса 15 ґр. — разом 11 зол. 15 ґр., гречки 2 ґр. — разом 2 зол. 20 ґр., гороху по золотому — разом 5 золотих. Приходу з фільварку було разом 51 зол. та 15 гр.

Власного сіна на фільварку не мали; треба було купувати. Не сіяно також проса, тому, що не родилося.

Всіх приходів зі Знесіння і фільварку було разом 71 зол. і 9 ґр.

Коли переводили люстрацію, жалілися піддані на львівських міщан, що мають свої поля й сіножати серед їхніх, а не хочуть прикладатися до жадних публичних і жовнірських податків.

Маємо ще одну люстрацію Знесіння з 1765 р. Посесоркою села була тоді Ева з Куницьких Потоцька (від 1764 р.). Всіх підданих селян було 60, з яких двох призначено до двірських послуг та двох до аренди. Всі інші (56) були зобовязані до таких повинностей: ті, що сиділи на двох четвертинах лану, були зобовязані до дводенної роботи в тижні весь рік і мусіли давати 2 курки та 10 ґр. комірного, з одної четвертини до одноденної роботи в тижні та давати 1 курку й 5 ґр. комірного. Загородники не робили панщини, тільки давали пів курки й півтретя ґроша комірного й робили на панському лані тільки в часі жнив (обжинки), відбували шарварки до направи доріг та по черзі нічну й денну сторожу.

Взагалі знесінчани відробляли на рік 1716 днів панщини, зі запрягом, що оцінено на 686 зол. і 12 гр. (1 день по 12 ґр.) та 1065 днів ручної роботи, оціненої на 213 зол. (1 день по 6 гр). Комірне від мельника й за панщину побирав двір 232 зол. і 12 гр., вартість побраних зі села 55½ курей по 10 гр. була разом 18 зол. і 15 гр., вкінці за аренду бровара одержував 600 зол. Усі доходи зі Знесіння рівні були 1750 зол. і 12 гр. З того відпадало 80 зол. на підстаросту, а з останніх 1670 зол. 12 ґр. з четвертини (1252 зол. 24 гр.) належало до посесорки, а одну (417 зол. 18 гр.) як податок до державн. скарбу „кварту" у своїм часі плачено у львів. коморі (митовім уряді).

Ткачів на Знесінні тоді не було, ані пасік.

Парохом був о. Теодор Прокопович за презентою з 21. лютого 1758 р.; знесінська церква була без ерекції (фондації).

Багато ґрунтів на Знесінні належало тоді до громадян Львова. До пароха церкви св. Теодора у Львові належала ще від 1559 р. сіножать на Знесінні під Високим Замком. Львівська вірменська катедра була власником сіножаті, дарованої у 1616 р. львівськими вірменами Миколою й Григором Іваськовичами. Сіножать „протаща" переходила з рук до рук інших львівських міщан; у 1628—1698 рр. була власністю Рачковольських, у 1698—1750 рр. — спершу Степана Сумапчевського, відтак Казимира Снігурського, вкінці від 1750 р. — Севастіяна й Марянни Фешинґерів. Також багато інших міщан і передміщан, як також світських духовних і манастирів мало свої посілости, між іншими львівські домінікани, кармеліти, св. Мартина й провізори шпиталю св. Духа.

(Продовження буде)

Партійна боротьба в Німеччині.

БЕРЛІН, 10. VI. ПАТ. Минулої ночі прийшло у Франкфурті над Одрою кілька разів до гострих сутичок між гітлерівцями і комуністами, при чому обі сторони обкинули себе камінням. Гітлерівці повибивали всі шиби в домівці професійних союзів і добулися до середини. Поліцію приняли сальвою револьверових стрілів, наслідком чого один поліціянт тяжко ранений. Побільшені відділи поліції з трудом привернули порядок на вулицях.

ОСТАННІ ВІСТИ

СТРАЙК ДРУКАРІВ У ЛЬВОВІ.

Страйк друкарів у Львові тревае вже третій день. Цей страйк є частинний, бо одна третина власників друкарень прийняла умовини робітників і в цих друкарнях праця йде правильно. В суботу, 11. ц. м. відбувається в інспекгораті праці спільна конференція делегатів обох сторін, на якій, можливо, прийде до порозуміння.

Власники друкарень, як противагу супроти страйкарів, організують страйколомів. Останньо утворили вони під патронатом Морачевського „Союз Союзів Професійних" („Звйонзек Звйонзкуф Заводових"), який має свій захист в „Стшельцу" при вул. Валовій 1. До президії цього „Звйонзку" (відділ друкарів) належать: поляк Вацлав Лукашкевич, українець (?) Фр. Білобран та жид Давідек.

КОСТЕК-БЕРНАЦЬКИЙ УСТУПАЄ.

У варшавських політичних колах кажуть, що новгородський воєвода Костек-Бернацький уступає зі свого становища. Його наслідником буде Білек.

ДОВКОЛА ВБИВСТВА КОМ. ЧЕХОВСЬКОГО.

Слідство в справі вбивства ком. Чеховського, як повідомляють польські джерела, є на укінченню і на днях сл. суддя Скужинський передасть акти прокуратурі.

Вчора, 10. червня, переводили на місці вбивства другу льокальну візію.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

Золочівський суд засудив на смерть сел. з Олеська Петра Моха, обвинув. в цьому, що пивом зі стрихніною втроїв стражника Гр. Михалишина з Цішок а смальцем зі стрихніною малошо не втроїв усієї родини Михалишина. Оборонець заповів касацію. Мох був в Америці, Африці і т. д. а вкінці вернувся до рідного містечка Олеська.

ВБИЛИ БАБУСЮ.

СТАНИСЛАВІВ, 10. VI. ПАТ. У Княждворі (пов. Косів) напало на хату 71-літн. Анни Титульчук 4 замаскованих бандитів із крісами. Бабусю вдушили та забрали 1.700 долярів, 12.000 австр. корон і 30 зол. Поліція шукає вбивників.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО ПОЛКОВНИКА.

У лісі біля Седльців дипл. полковник Гозер проводив вправами свого 22. полку. Кінь сполошився, впав на древо й при цьому полк. Гозер вдарився сильно головою об дерево. Гозера перевезли до шпиталю літаком, та він по дорозі помер. Шефом 22. пп. є румунський король Карло, що саме має приїхати на свято полку.

КУЛІДЖ КАНДИДУЄ.

НЮЙОРК, 10. VI. ПАТ. Кореспондент „Шікаго Трібюн" повідомляє, що в Зл. Державах іде агітація за Куліджом, як контркандидатом Гувера на становище президента Зл. Держав.

ВБИВНИК ЛІНДБЕРҐОВОЇ ДИТИНИ САМ ВІДДАВСЯ ПОЛІЦІЇ.

Сензацію в Зл. Державах викликала чутка, що відомий Гері Фляйшер сам віддався в руки нюйорської поліції. Його підозрівали в убивстві Ліндберґової дитини. Довгий час він укривався. Пересслухували Фляйшера кілька годин.

Кортіс, який стане перед судом за введення в блуд полк. Ліндберга, викликав нову сензацію тим, що покликав на свідка у своїм процесі полк. Ліндберга.

ГРОШОВА БІРЖА.

Доляр Зл. Держав 8.85, 8.87, Бельгія 124.30, Голяндія 361.15, Льондон 32.96, Нюйорк 8.32.8, Нюйорк тел. 8.93, Париж 35.21, Прага 26.46, Швайцарія 174.72, Берлін 211.40.

ЧИ ЦЕ НЕ СОРОМ,

що я досі не є членом Матірнього Товариства „Просвіта"??

(Вкладка всього 2.— зол. в рік!).

Москалі між собою.

В той час, як французька преса висвітлювши обєктивно всі деталі злочину Ґорґулова перейшла над справою до деного порядку, полишаючи останнє слово судовій розправі, більшовицька та еміґрантська московська преса провадить далі запеклу боротьбу, намагаючись використати смерть президента Франції на шкоду противників. Енерґійну участь у цій боротьбі бере більшовицька паризька „Л'Юманіте", закликаючи французьку поліцію до заходів проти московської еміґрації. Але трапляються й інші часописи, що подають обєктивну оцінку московської еміґрації та подають цікаві витяги з еміґрантської преси і літератури. Григорій Бостуніч пише напр.: „Нам треба царя з залізною волею в порівнанні з яким Петро І. та Микола І. булиб дітьми, при одній появі якого всі незалежні лімітрофні держави лизалиб його чоботи, благаючи ласки". Такі московські часописи в Парижі як „Царський Опричник" та „Набат" ганьблять безсоромно французів, гостинністю яких користуються. Останній покладає врештою свої надії на Гітлера. Таким чином полеміка між більшовиками та еміґрантами помагає французам прийти до переконання, що між більшовиками та московськими еміґрантами значної ріжниці нема.

(Укр. Б. в Женеві).

Виставка сучасної української ґрафіки.

(Перше враження.)

Перед кількома днями оглянув я відкриту попередньої неділі виставку сучасної української ґрафіки, яка міститься в трьох салях Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка при вул. Чарнецького. Виставку улаштувала Асоціяція Незалежних Українських Мистців.

Уже на перший погляд кидається в очі, що згадана Асоціяція не розпоряджала відповідними грошевими засобами на адаптації, які вязали би експонати з підлогами і стінами льокалю. Цей матеріял тут дуже скромний, але всеж таки вповні відповідає конечним вимогам естетики. Ствердивши той, врештою, такий звичайний у нас матеріяльний стан, і такий незвичайний — естетичний, був я приємно здивований іншими прикметами загальної фізіономії цієї виставки, а саме: тактом, гармонією і смаком розміщення експонатів та вмілим використанням тієї обстановки, яку аранжери виставки чи то застали в музею, чи змогли придбати на власний кошт. Загальний вигляд виставки став феноменом не тільки у нас, але взагалі у Львові незвичайно рідким, а тому з тим більшим признанням слід до нього поставитися.

По короткім і поверховнім перегляді виставки, я мусів її покинути, але покинув її з бажанням відвідати її ще раз. Жалую дуже, що не можу поділитися з читачами тепер або пізніше моїми поглядами про мистецьку вартість і значіння експонатів. Не можу цього зробити уже з тієї причини, що ґрафікою я мало займався, та не маю бодай до деякої міри виробленого становища до праць поодиноких артистів, які тут беруть участь. Критичний розгляд вистави ґрафіки вимагав би для мене дуже багато часу, яким не розпоряджаю і багато місця в пресі, між іншим і тому, що наша публика недоцінює вартости ґрафічних творів, вважаючи їх цілком незначною галузею мистецтва.

Для глядача, який хоче відтворити собі образ українського мистецтва, виставка сучасної, української ґрафіки має чимале значіння: вона доповнює зміст усіх українських виставок у Львові і тим дає повний образ українського мистецтва у повоєнному часі чи воно повстало у Львові, чи в якийсь спосіб у нас тут зосереджувалось.

Боюся, щоби мої скромні і сухо висловлені гадки, до того оголошені в цій короткій статтейці не відстрашили львівської публики від відвідування такої цікавої виставки, бо бажаю, щоби глядачів було якнайбільше, і щоби на цю виставку приходили вони з такою охотою, з якою симпатією, з яким знанням і пожертвуванням її аранжери приготовлювали згадані три салі експонатів для приємности і пожитку земляків і чужинців.

Іван Труш.

В неділю Ювилейне Свято Молоді!

Свята Молоді „Рідної Школи" у Львові увійшли в традицію. Українське громадянство бере в них масову участь, щоби налюбуватися карними рядами і вправами тисячів нашої молоді.

Щоби з нагоди цьогорічного Ювилейного Свята Молоді в неділю 12. червня оминути звичайно натовпу при вході на площу Сокола-Батька (біля Стрийської рогачки) слід наперед купити білети вступу в книгарні „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська 20. або в канцелярії Головної Управи „Р. Ш." Ринок 10. II. поверх.

Хто не купив би білету вчасніше, нехай в день Свята завчасу прийде на площу Сокола-Батька, де вже від 1. год. вполудне буде при вході 5 кас.

Свято зачнеться — як звичайно — точно в 4. год. пополудні, тому було-б дуже побажаним, щоби до тої пори Публика була вже на своїх місцях. Явіться на Святі всі: старші, молодші і діти! Покажім, що нас у Львові сила!!!

НАШ КЛИЧ:

ЩО РОКУ КУПИТИ ОДНУ БОДАЙ КНИЖКУ ВІД „ПРОСВІТИ"!

ВСІ НА ФРОНТ РОЗБУДОВИ „ПРОСВІТИ"!

Економічний огляд.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

Долар і польський золотий.

Факт, що захиталось довіря до вартостевої стійкости долара є без сумніву дуже цінний для грошевого польського ринку. Дехто добачує у тому нарешті кінець подвійної валюти в Польщі. Аби воно так справді було, треба би в першу чергу вкоріненого серед мас повного довіря до польського золотого. Маючи це на увазі офіційні а подекуди з патріотизму і неофіційні чинники, використовуючи раніше заломання фунта, а тепер захитання долара, стараються збільшити довіря мас до краєвої валюти. Останнє рішення Польського Банку не продавати долярових банкнотів, як теж нова політика всіх інших польських банків, що йде у томуж напрямі, (нібн то для поборювання спекуляції), виразно змагають до знищення двовалютовости, до усунення доляра з торговельних оборотів, з тезаврування і т. і. Щоби зрозуміти значіння доляра в Польщі, вистарчить згадати, що 50 проц. вкладок у банках — як подає д-р Збієвський у праці „Долярова проблема в Польщі" — є у валюті доляровій.

Напрямні збіжевої політики.

Центральні польські хліборобські організації, обмірковуючи у звязку з конференцією, скликаною на 10. червня міністерством рільництва, майбутню збіжеву політику, підкреслили 4 її елементи, що мали би дальше залишитись ненарушними: експортові премії, концентрація експорту, імпортові мита та заставний кредит. Крім того великий натиск кладуть заінтересовані кола на збіжеву інтервенцію уряду, час цієї інтервенції і її розміри.

Диктатура картелів.

Факт обеднання центральної організації промислу Конгресівки і Галичини „Левіятан" з аналогічною організацією Познанщини „Церофер", до недавна двох антагоністів (у першій організації проявилися тенденції протекціоністичні, у другій вільноторговельні), цей факт, що стався в останньому часі, викликав чимало застережень в економічних колах. Між іншими д-р Ротенштрайх на сторінках варшавської жидівської газети „Наш Пшегльонд" заявляє, що це по суті обеднання картелів і синдикатів, оборонців твердих цін на внутрішньому ринку. Підкреслюючи всі небезпечні моменти, що їх викличе діяльність нового обеднання, автор пише слушно: „Обовязком уряду є видати чимскорше картелевий закон, щоби ним спиняти монополістичні апетити левіятанців. Хліборобські краї не можуть істнувати без такого закону, якщо хочеться зберегти хліборобство перед ножицями цін, що готові залишити основи її екзистенції".

СВІТОВА ХРОНІКА.

Німецько-радянський митний договір.

Тільки-що підписаний договір між Німеччиною та СРСР містить багато удогіднень для обох сторін і повинен причинитися до ще більшого зміцнення товарової виміни тих двох країв. Після ратифікування 10. ц. м. договір увійде в життя.

Ціни збіжжа на світових ринках.

Цікаві цифри з останнього часу подає бюро варшавської збіжевої біржі. Є це ціни чотирьох родів збіжжа (за 100 кг. у золотих) в часі від 23. до 29. травня ц. р. Для порівнання з польських міст залишаємо Варшаву і Львів. І так:

	пшениця	жито	ячм.	овес
Варшава	32.125	30.125	25.—	25.125
Львів	30.48	28.—	24.25	25.625
Прага	39.40	35.77	26.65	26.—
Відень	44.38	41.62	42.50	33.59
Берлін	57.03	41.85	40.18	34.46
Гамбург	22.68	18.79	19.87	16.47
Ліверпуль	21.53	—	—	27.16.
Шікаго	19.58	13.26	16.10	14.68
Буенос Айрес	25.94	—	—	21.50

Товаровий клірінг.

Девізові загострення, що їх завело багато держав на европейському континенті, є великою гальмою для кульгаючої вже і без того міжнародньої виміни товарів. У Німеччині основано цілу низку клірінгових товарових інституцій, які патронують своєрідній господарці натуральної виміни Німеччини з Австрією, Угорщиною, Грецією, Румунією і т. і. Такі інституції істнують уже в Гамбурзі, Бремі, Любеці, а тепер четверта в Турингії є в стадії організації.

Франк замісць доляра.

В Англії помітна є тенденція закупна франка, як більш певної, безпечнішої валюти. Три великі англійські банки, що кооперують з Банком Англії та полагоджують фінансове запотребування держави, вибирають частинно франка рівнорядно з золотом замісць доляра.

Світова кооперація.

Згідно з останніми обчисленнями, зорганізований в Міжн. Коопер. Союзі кооперативний рух обіймає 41 країв із скількістю 123 загальнокраєвих кооперативних централь. Вони нараховують 77.500 ріжного типу кооператив із 70 тисячами членів. Загальні їхні торговельні обороти виносять 120 мілярдів золотих, а сума власних капіталів є біля півтора мілярда.

Невдачні переговори нафтярів.

Конференція американсько - англійсько-голяндської групи з відпоручниками Радянщини в справі урегулювання світового нафтового ринку, про яку ми вже згадували в попередньому огляді, покінчилась невдачою. Щоби виключити радянську конкуренцію, хотіла згадана група перейняти всю нафту, яку большовики експортують, беручи як підставу останній рік тобто 5.3 міл. тон. Гарантувати ціну американо-англійці згодились тільки на 3 роки, підчас коли большовики жадали на 10. Це головна причина розбиття переговорів.

Посріблена Німеччина.

Т. зв. „Нотфероднунг" постановляв, що німецький уряд може пустити в обіг на 1.8 мілярда срібних монет (30 марок на голову). Ця сума майже осягнена і німецький грошевий ринок насичений вщерть срібними монетами, починаючи від 5 марок, великих і важких, а через те непрактичних. Закликів, щоби уряд зняв цей срібний тягар з німецьких громадян, уряд не слухає, бо карбування срібної монети дає урядові безпроцентову позичку і заступає 10- і 20-маркові банкноти, які мусіли би мати золоте покриття.

Перед Льозанною.

Чим ближче до льозанської конференції, тим сумніші гороскопи ворожить їй зах.-европейська преса. Проте велике зацікавлення викликує питання чи і в якій площині розглядатиме вона крім головних тем, якими є справа відшкодування і военних довгів, загальну господарську ситуацію світа. Більші надії вяжуть господарські кола з наміченою черговою конференцією швидко після Льозанни (імовірно у вересні, в Льондоні), в якій участь візьме теж Америка.

В. Н-вич.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол. 1995 2—20

— **Де купити дешево дійсно добрий годинник, срібні або золоті вироби? У Івана Зельтенрайха,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 1728 22-30

— **Український Соціял-Демократичний Клюб Радних Міста Львова** просить спростувати помилкову замітку подану в „Ділі" з суботи 11 червня ц. р. п. н. „З бюджетової дискусії у Раді міста Львова". Подано там, буцім українські соціял-демократи в Міській Раді належать до Клюбу ППС. (себто Польської Партії Соціялістичної). Українські соціял-демократичні члени Міської Ради творять свій окремий Клюб, і як окремий Клюб У.С.Д.П. вони вписані в урядовий реєстр Клюбів Міської Ради; з цього приводу як окремий Клюб У.С.Д.П. мають свого заступника в т. зв. „Конвенті Сеніорів" та „Комісії-Матці". Це окреме своє клюбове становище зазначили українські соціял-демократичні радні на першому конституюючому засіданні Тимчасової Міської Ради 1930 р., а дальше в бюджетовій дискусії 1931 р. і цьогорічній речник українських соціял-демократів заявив, що говорить від Українського Соціял-Демократичного Клюбу. **Володимир Темницький,** вр. **Андрій Кусик,** вр.

— **Вечір пісень і арій Марії Сокіл.** Вже появилися афіші, які заповідають концерт Марії Сокіл примадонни київської і харківської державних опер, на день 26 ц. м. (четвер). Концерт уладжує Музичне Товариство ім. Лисенка у Львові у великій салі свого будинку при вул. Шашкевича. Афіші не подають ближчої програми, кажучи лише про „вечір пісень і оперових арій". Як довідуємося, програма того вечора складається з 4-ох частин: пісень галицьких українських композиторів, українських наддніпрянських та російських композиторів, врешті з цілої низки арій з опер Пучінія, Вердія, Гунода, Чайковського і ін. Фортепяновий достріій вестиме — як уже повідомлялось — Антін Рудницький, б. дириґент згаданих двох українських наддніпрянських опер. Білети — по найбільш приступних цінах — продає „Союзний Базар" при вул. Руській 20. Вістка про приїзд Марії Сокіл до Львова і її концерт викликала таке зацікавлення серед української громади у Львові, що той вечір стане мабуть справді масовою зустрічею усіх українських мельоманів, любителів музики і співу та взагалі всіх цікавих пізнати передову артистку нинішніх наддніпрянських опер.

— **Україніка.** У швайцарському деннику „La Tribune de Geneve" у чч. із 5 і 6 червня находимо статтю Евгена Бачинського „Боги, яких звеличували предки українців".

— **З польської преси.** Видавці львівської польської преси конкурують з собою в нечуваний спосіб. На чолі видавців стоїть п. Левартовський, співвласник „Веку Нового" і „Експресу Вечорного". П. Левартовський плянує закупити „Газету Поранну" і „Газ. Вечорну", які конкурують з його видавництвом. В найближчих днях мають появитися два нові польські щоденники п. н. „Век для вшистків" („Wiek dla wszystkich") і „Хвіля обецна" („Chwila obecna"). Незалежно від цих щоденників п. Гешелес, головний акціонер „Хвілі", має видавати популярний 10-сотиковий щоденник, який має бути конкурентом п. Левартовського. Щоденник цей має появитися після страйку друкарів.

— **Випродажа картин** (переважно дрібних) **Івана Труша** в його власній робітні при вул. Обводовій 12. відбудеться ще в суботу від год. 12 до 19 і в неділю від год. 8 до 19. Закуп картин для відвідувачів робітні не обовязковий.

— **Анґлійці на Волині.** Перед кількома днями Волинь відвідав англійський посол у Варшаві враз з секретарем амбасади. Представники англійського уряду були в Луцьку, Рівному й в деяких сільських місцевостях. Їх супроводив воєвода Г. Юзефський. Офіційно англійські урядові гості прибули на Волинь з метою побачити деякі памятки старовини. Але, як нас інформують, дуже цікавилися життям українських мас Волині, що вже стало „притчей во язиціх".

— **До виставки праць Л. Перфецького.** У ч. 126 „Діла" в новинці про виставку праць мистця Л. Перфецького в Парижі, через друкарську помилку видруковано імя „Е". замість імени Леонід.

— **Українські студенти у Варшаві** просять нас помістити таку заяву: „Підписані українські студенти, зібрані дня 4 червня ц. р. на ширших сходинах Української Студентської Громади у Варшаві, пятнують виступ „Іжана" в „ославленій" „Українській Ниві" з дня 24 травня ц. р., спрямований проти почесного члена У.С.Г. проф. д-ра Івана Огієнка. Пятнуємо безличність в перебріхуванню правди, стиль і форму цього беззмістовного допису, що безумовно свідчить про низький інтелектуальний і моральний рівень її автора. Теревені написані „Іжаном" уважаємо гумористичною спробою маленького чоловіка підкопати авторитет заслуженого українського вченого і діяча. — Д. Нестеренко, В. Зазуляк, О. Караван, Г. Кобринівна, О. Гаврилюк, Е. Балаким, Л. Стефанський, Ю. Огієнко, В. Сагайдаківський, Ю. Павлишин, І. Коровицький, І. Козицький, Т. Стасів, О. Мельничук, Ю. Черкавський, А. Огієнко, М. Маслов, В. Сагайдаківська, В. Роніш, В. Мазуркевич, М. Бардан, Мойсеович, І. Антоновичівна. — Управа Української Студентської Громади цим стверджує, що ця заява була дійсно підписана вищезгаданими членами. За голову: **В. Сагайдаківський,** секретар: **Кобринівна Галина.**

— **Українське кіно в Луцьку.** В домівці інспекторату РСУК в Луцьку відбулися 5 ц. м. загальні збори кооперативи „Український Кінотеатр". Проводив б. голова надзірної ради В. Островський. Після затвердження білянсу і зміни статуту вибрано до надзірної ради пп. Островського, Мацика, Телепка і П. Бондарука; до дирекції Л. Кобилянського, Д. Олександровича й М. Ляцького.

— **Помер б. посол Колішер.** 10. червня помер у Відні Генрих Колішер, бувший посол до галицького сойму, бувш. посол до австрійської державної ради, бувш. посол польського законодатного сойму, бувш. голова Торг.-Промислової Палати. Прожив 78 літ. Тіло перевезуть до Галичини.

— **Війт поза карним законом.** В лютім ц. р. відбувся в Самборі перед судом присяглих процес проти Анни Топорович за скритовбивство свого чоловіка. Як відомо, обвинувачену увільнено а властиво трибунал зніс вердикт присяглих суддів, а місцева прокуратура розпочала проти б. присяглих суддів слідство, якого висілдом є акт обвинувачення проти шістьох б. присяглих суддів за увільняючий вердикт під впливом намови і дарунків, та цілого ряду інших осіб за фальшиві зізнання. Між обвинуваченими б. суддями находиться Михайло Артимович, війт із Дорожева, якому закидують злочини з § 101 і 102 к. з. ч. спр. III К 1009/32. На диво цей Михайло Артимович урядує дальше як війт, ідучи проти інтересів громади, а староство не хоче нічого про це знати. Невже такі людці потрібні для слави адміністраційної влади?

— **Матура не була причиною самогубства професора.** Кураторія львівської шкільної округи стверджує, що самогубство професора Іллі Харака в Золочеві не стоїть у ніякому звязку з іспитом зрілости в місцевій гімназії. Хід цього іспиту був зовсім спокійний та нормальний, не було теж ніякої сцисії між предсідником іспитової комісії та проф. Хараком, ані погрози дисциплінарного доходження.

— За державну зраду. Перед львівським судом присяглих відбувалася 10. червня розправа проти Мих. Колодзінського, студента прав, обвинуваченого о державній зраді. Цього злочину, як твердить акт обвинувачення, Колодзінський допустився тим, що мав в „Акад. Домі" відчит „Націоналісти й військове виховання" та що видав брошуру (під псевдонімом М. Буджак) п. з. „Польське повстання в 1863 р.". Трибунал засудив Колодзінського на один рік вязниці із зарахуванням слідч. арешту від 17 січня ц. р.

— Збут безрог із перешкодами. Повітовий Союз Кооператив у Рогатині зорганізував від 1 травня збут безрог. Така організація не на руку приватним згінникам. Тому то 2 червня згінники Товарніцький та Качаровський напали на службовика ПСК., який вертав із Пукова, де зорганізував збут безрог. 3. червня демонструвало ок. 20 згінників перед будинком ПСК. у Рогатині. Одного з них, згаданого вище Товарніцького, поліція арештувала.

— Задовження військових осадників. 3.407 волинських військових осад, що володіють 51.700 га землі, задовжилися на суму 22.300.000 зол., отже по 400 зол. пересічно на кожний гектар. Ці міліони дали осадникам майже виключно державні банки. Коли додати ще інші задовження, то військові осади взагалі треба вважати нездібними до виплачення затягнених довгів. Примусові засоби стягання довгів до них не застосовуються, бо врештою продаж з лінітації не покрила би довжних сум. Осадники покищо домагаються зменшення, а навіть скреслення відсотків. А потім прийде черга й на капітал.

— Тільки здорові можуть бути державними службовцями. Міністерство внутрішніх справ розіслало до воєводів обіжник у справі лікарських оглядин кандидатів до державної служби та урядників задля відпустки. Обіжник звертає увагу, що урядові лікарі обовязані оглядати дуже докладно кандидатів до поодиноких родів державної служби, кваліфікувати дуже обережно та індивідуалізувати недугу відповідно до служби, якій хоче канддат посвятитися. Вкінці обіжник вичисляє недуги, з якими не можна приймати людей до учительського звання з огляду на спеціяльні умовини праці.

— Не буде нових шк. підручників. Мін-ство освіти розпорядило, щоби в новому шкільному році з огляду на важку господарську кризу не вводити змін в уживаних досі шкільних підручниках і не наражувати батьків на непотрібні видатки.

— Засуд комуніста. Львівський трибунал присяглих суддів засудив 18-літнього робітника Ефроїма Фішера Лапавокера на 8 місяців тяжкої вязниці за розкидання комуністичних летючок на площі св. Юра.

— Злочин зперед двох років. В серпні 1930 р. найшли на залізничому шляху біля Радомя тіло 18-літної дівчини Олени Фігури. Тепер показалося, що вона не скінчила самогубством, як тоді думали, але що її вбили. Слідство викрило, що два драбуги, Станислав Завада і Віктор Рачинський заманили її до стайні на передмісті, тут її насилували, опісля задусили свою жертву і положили на залізничому шляху. Заваду, що признався до злочину, врештували. Рачинського застрілив свого часу вартовий вояк, коли крав вугіль з військового магазину.

— Тайні горільні. Поліційний постерунок у Бродах при допомозі органів скарбової контролі викрив тайну горільню у господаря Кірика в Боратині. Сконфіскували апарат до фабрикування самогонки і готовий запас продукту. Другу тайну горільню викрили у Івана Вигінного.

— Загадочні вбивства. В Колинцях пов. Товмач найшли в городі трупа Івана Ганчука. Судово-лікарська комісія ствердила, що Ганчука вбив парубок Павло Сенюк, поломивши йому всі ребра. Ганчак відбив був Сенюкові дівчину. — В Турі Вел. пов. Долина, хлопець, що пас у полі худобу, найшов людськ. трупа, що находився в стані цілковитого розкладу. Познаки вказують на вбивство.

— Жертва матури. Ще 1. червня пропав у Гродні ученик 8-ої гімн. кляси Меч. Янковський, який здавав матуру. Шойно за тиждень найшли трупа Янковського з перерізаним горлом.

— Жертви неосторожности. На стації в Борщовичах під Львовом дістався через неосторожність під колеса потягу 22-літній робітник з Борщович Карло Виспянський. Перевезений до львівського шпиталю умер наслідком розбиття черепу. — Каролина Капуста, 68-літна жінка, переходячи залізничим шляхом біля стації в Дрогобичі, дісталася через власну неосторожність під колеса машини і згинула на місці.

— Великі зловживання при військовій бранці викрили в останніх часах. Централя зловживань находилася у Варшаві і мала свої філії по всіх більших містах на провінції. Слідство викрило, що в мешканні якогось Сороки при вул. Павій у Варшаві було головне бюро, яке займалося звільнюванням від військової служби і брало по 500 до 3.000 долярів від особи. В справу є вмішаних багато осіб, цивільних і військових, яких називища держать покищо в тайні. Клієнтами бюра були переважно сини богатих купців і промисловців. У звязку з тими зловживаннями переведено масові арештування у 8 містах, а поручника Рудніцкого, референта команди І. корпусу віддано під психіятричну обсервацію.

— Протижидівські заворушення вибухли перед кількома днями в Делятині пов. Надвірна. Кількох нафтових робітників нападало і громило жидівських купців, спровоковані побиттям вертача Вішомірського. Поліція привернула спокій.

— Сутички комуністів із поліцією були в Лодзі. Якась жінка роздавала протидержавні летючки. Поліцію, що інтервенювала, вул. хлопці обкидали каміннями. Шойно поліційна підмога зробила кінець заворушенням. Поліція арештувала 11 людей, м. ін. 4 жінки.

— Кари за душогубство. Наглий суд у Влоцлавку засудив Ю. Бегасінського на кару смерти за вбивство Олени Марковської та її 3-літної доньки. Наслідком помилування президентом кару перемінено на досмертну вязницю. — Окружний суд в Золочеві розглядав справу проти 19-літнього Бронислава Худого і 21-літнього Ярослава Гнатова, обвинувачених у злочині душогубства на особі Кирила Рапа зі Сновича. Обох засуджено на кару по 4 роки тяжкої вязниці.

— Що може орел. В норвеській місцевости Норд Трунделяг сталася незвичайна подія: орел ухопив 4-літну дитину. А що дитина важила 18 кг., птах не годен був донести її до гнізда і покинув серед скал, де трупа після довшого глядання відшукали родичі.

— Вбили малполюда. З Голяндських Індій наспіла вістка, що на острові Суматрі застрілили двоногідне сотворіння, яке живе тільки в глибині лісів і є мішанцем людини та малпи. Досі бачило таких мішанців небагато людей, але зловити такого малполюда живцем не вдалося ще нікому.

— Цікава пригадка. Американська преса пригадує, що Злучені Держави заплатили сім міліонів двіста тисяч долярів за Аляску царській Росії у березні 1867 р.

— Автомобілем на вулькан. Досі лише найдосвідніші альпіністи діставалися на шпиль найбільшого вулькану в Европі, Етни, що є більше як 3.000 метрів понад рівень моря. Тепер автомобілевим шляхом можна виїхати на висоту 1.900 м. за пів години. Крім того на висоті 1500 м. в місцевости Фоса деля Наве створять нову климатичну стацію з готелями та пансіонатами. Заходами уряду поширять та направлять дотеперішню дорогу від Нікольозі на шпиль. Так навіть люди, що не привикли до прогульок могтимуть дістатися до центрального кратеру.

— Викидають чужинців з Америки. 100 чужинців виїхало 21 травня ц. р. з Дітройту до Ню Йорку, відки іміграційна влада депортує їх до ріжних европейських країв. 40 осіб з того числа добровільно з причини безробіття покидає Злучені Держави і їх висилають на державний кошт, а решту 60 осіб депортують. Є між ними 12 жінок і 15 дітей. Діти мабуть роджені в Америці.

— Панахида за душу пок. В. Липинського. В перші роковини смерти великого українського патріота, вченого й політика пок. Вячеслава Липинського, вівторок, дня 14 червня 1932 р. відбудеться в Архикатедральному Храмі св. Юра в год. 8 рано заупокійна Служба Божа, а в год. 6.30 вечором Панахида. Службу Божу і Панахиду відправить Їх Преосвященство, Епископ Кир Іван. **Комітет.**

— Панахида за гетьмана Івана Мазепу. 20-го червня ц. р. в год. 11 ранку в Дубні в греко-католицькій церкві відбудеться панахида за бл. п. гетьмана Ів. Мазепу, лицарів, що згинули під звалищами Батурина, й всіх тих мазепинців, які погинули на засланні й еміграції.

— Дві години гумору. Міський громадянський комітет для справ безробіття повідомляє, що в неділю, 12 ц. м. відбудеться в салі Театру Нових великий меч-ревія при співучасти театральних артистів. Початок в 8 год. веч.

— Шкільна бібліотечна вистава. За почином кураторії львівської шкільної округи і співучасти учительського комітету львівських всенародних шкіл уладжено в будинку школи ім. Рея при пл. Місіонарській ч. 1 бібліотечну виставу, що обіймає покази: а) зразкової бібліотечки для шкільної молоді, б) видавництв для молоді, в) уладження шкільної салі.

— Вистава мистецької фотографіки. В кімнатах польського Т-ва прихильників мистецтва при вул. Дідушицьких (будинок промислового музею) відкрито посмертну виставу бл. п. Генрика Міколяша з обсягу фотографіки. Г. Міколяш належав до найчільніших представників артистичної фотографії на львівському ґрунті. Вистава отворена від год. 10—15.

— Посмертну виставку фотографічних праць професора д-ра Генрика Міколяша оглянуть світливці під проводом „УФОТО" в неділю, дня 12 червня. Збірка точно в 10 рано на Гетьманських валах біля Промислового Музею.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: *„СРІБНИЙ СОН САЛЬОМЕЇ", Словацького.*

Ніколи ще, здається, із сцени великого львівського театру не впали польською мовою стільки разів за один вечір слова „Україна" та „український", що на вчорашній виставі. Головні герої цієї песи — козаки, а її тло гайдамаччина. Словацький, як усі романтичні поети, любується в сильних контрастах, розбурханих пристрастях і екзотиці. Над цілим сюжетом, що скапує кровю та сльоми, сяє веселка поезії. Сучасного слухача вражає своєрідна риса цього найліричнішого польського романтика: він уміє орудувати тільки двома крайніми барвами — білою та чорною; починає він від соловейкових тьохкань і переходить одним віддихом до блискавок і громів.

Словацький не знає посередніх тонів, нормальних людей, середньо-чесних, тільки героїв і янголів з одного боку, падлюк і чортів з другого. Ці невпинні переходи до двох екстремів томлять слухача не менше як довжелезні тиради такі типові для романтичної язикатости. Великий поет іде за образами як за спокусами, від метафори до метафори, забуваючи про те, що в песі говорить звичайна людина до другої звичайної людини, а не поет до поета. Нераз хочеться крикнути до чудового порівнання та образу: Verweile doch du bist so schön... на жаль, поет не зупиняється, забалакується і забуває зовсім за межу фізичної спромоги театрального глядача.

Кажемо тут про твір тільки як про театральну песу, залишаючи на боці весь її ідеологічний підклад, що заслуговує на окрему статтю, хоча би з огляду на її багаті українські мотиви.

Л. Шілер навчив нас своєю режисерією подивляти гру хмар на сцені, коли не вистарчає нам гра світла та тіней. *м. р.*

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Герасимович, ем. радник суду, упокоївся в Бозі дня 9. червня 1932 р. по тяжкій недузі принявши Найсв. Тайни у 64 р. життя. Похорони відбудуться в суботу, дня 11. червня 1932 р. в год. 4. пополудні з дому жалоби при вул. Длугоша ч. 21 на Личаківський цвинтар, на які запрошують Приятелів і Знайомих Жінка і Рідня.

Дописи.

КАЛУШ. (Франківське Свято). В неділю, дня 29. травня ц. р. в год. 12-ій в полудне в салі Народнього Дому в Калуші відбулося заходом філії „Просвіти" Франківське Свято. Участь у Святі взяли хори читалень Загіря, Хотінь, хор Т-ва „Калуський Боян", „Сокіл" та діточий хор, які виконали низку хорових продукцій. Вступне слово виголосив п. Ничай Володимир. Добре вивязалися з декламацій п. Петик Степан („Великдень" І. Франка) та п-на Матковська Маруся („Гріє сонічко" І. Франка). П. Король Іван відчитав вимок із творів І. Франка „Добрий заробок". Саля була по береги виповнена як місцевим громадянством так і селянами довколичних сіл. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Учасник.

СПОРТ.

УКРАЇНА — БІЛИЙ ОРЕЛ.

В неділю, 12. ц. м., розіграє Україна чергові змагання за мистецтво А-кляси з кандидатом до спадку Білим Орлом, якого одначе не можна собі легковажити. Наша одинацятка мусить доложити усіх зусиль і грати з амбіцією та бажанням перемоги, щоби добути два так важні одначе важкі пункти на чужому грищі з брутальним противником та серед знаної „спортової" клепарівської публики. Змагання відбудуться на грищі Білого Орла на Клепарові, в год. 11. рано.

СТЕП — ПОЦІСК.

Змагання за мистецтво Ц-кляси відбудуться в неділю, 12. червня в год. 5. попол. на грищі Баону Саніт. при вул. Яблоновських.

З ЕВРОПЕЙСЬКОГО СПОРТУ.

Австрія. Відень. Змагання за мистецтво І. ліги, які доходять до кінця, мали кілька неабияких несподіванок. Найбільшою сензацією були кінцеві несподівані успіхи жидівського Гакоаґу, який будучи довгий час на останньому місці в табелі, майже певним кандидатом до ІІ. ліги, вспів завдяки несподіваним перемогам над такими противниками, як ВАЦ (3:1) і Вієнна (2:1) та ремісовому висліді (1:1) з мистцем Адмірою видобутися зі загроженої полоси й запевнити собі на дальше побут у І. лізі. Інші змагання дали ось-такі вислідн: Австрія — БАЦ 3:1, Спортклюб — Слован 2:1, Рапід — ФАЦ 4:2, Адміра — Вакер 3:2 і ВАЦ — Ніхольсон 2:2. Мистецтво добула вже майже певно Адміра, яка має 31 пунктів. За друге місце розіграється завзята боротьба між Рапідом й Австрією, які мають по 29 п. Воля другого місця лежить ще й в тому, що віце-мистець буде змагатися, як другий австрійський клюб за сер.-европейську (Мітропа) чашу, бо мистець Адміра входить до цих розгривок вже як переможець за державну австрійську чашу. Четверте місце займає Вієнна 27 п., 5) ВАЦ 22, 6) Вакер 21, 7) БАЦ 21, 8) Ніхольсон 18, 9) Спортклюб 16, 10) Гакоаг 14, 11) ФАЦ 13 і останній Слован (11 п.), який вже не має ніякого ратунку перед спадком до ІІ. ліги.

Данія. Копенгаґа. Міжнародні змагання в копаному мячі між Данією і Бельгією закінчилися програною господарів 4:3 (0:1).

Мадярщина. Будапешт. Фіналова стріча за мадярську чашу між Ференцварош і Гунгарією дала ремісовий вислід 1:1, тому змагання ці відбудуться ще раз.

Югославія. Білгород. Югославія — Францій 2:1 (1:1). Міжнародні змагання в коп. мячі.

Д.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10.VI. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·00 зол., за літру молока 20—21 сот., літру сметани 1·00 зол., копу яєць 3·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Субота, 11. VI. год. 7.30 веч. „Срібний сон Сальомеї".

Неділя, 12. VI. год. 7.30 веч. „Срібний сон Сальомеї".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 11. VI. год. 8. веч. „Бурашонові клопоти".

Неділя, 12. VI. год. 8. веч. „Бурашонові клопоти".

Цирк Станевських (площа Бема):

Субота, 12. червня дві вистави, в год. 4. попол. і 8.30 веч. На попол. виставу знижені ціни.

Неділя, 12. червня дві вистави, в год. 4. попол. і 8.30 веч. На обох виставах велика програма атракцій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мавас, син джунглів", „Романтична ніч".

КАСІНО: „Страшна ніч" (з Бродзішом).

КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд" та Вбивство през. Думера.

ЛЕВ: „Хай живе свобода!", „Король бульварів".

МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд" та Вбивство през. Думера.

МІРАЖ: „Христя лісниківна" (Лія Мара та Гарі Лідтке).

ОАЗА: „Веселий Мадрид" (Рамон Новаро), „Фатальний матерац" (Льорель і Гарді).

ПАН: „Міліон", „Чудесні діти".

ПАЛЯС: „У кигтях чрезвичайки".

ПАСАЖ: „Провалля пропавших людей" та додатки.

ПРОМІНЬ: „Мертвий вузол", „Кохання з пустини".

СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.

СТИЛЕВЕ: „Розведена" та звукова комедія.

УТІХА: „Тайна китайської дільниці", „Пострах Тексасу".

ХИМЕРА: „Монте Карльо".

Програма радіо.

Неділя, 12. червня 1932.

Братислава (278,8) 10.30, 11.00, 16.00 Концерт, 17.50 Музика з каварні, **Міляно** (331,4) 9.55 Богослуження, 12.30, 16.10 Концерт, 20.30 Опера, **Штутгарт** (360,6) 10.00 Нар. пісні, 19.30 Твори Гайнр. Мана, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.20 Веіне Соля, спів, **Букарешт** (394,2) 20.00 Опера, **Білгород** (430,4) 16.00 Спів, 19.00 Хор, **Рим** (441,2) 20.45 „Княжна Маріца" оп. Кальмана, **Прага** (488,6) 19.45 Сп. квартет, **Брюсель** (509,3) 20.00 Фестіваль бельг. музики, **Мінхен** (532,9) 20.15 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19.00 Оп. музика, **Любляна** (574,7) 16.00 Нар. пісні, **Харків** (937,5) 11.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00 Концерт, 24.00 Комунікати, Хор, **Москва** (1481) 17.30 Опера (досв. 720 м.).

Понеділок, 13. червня 1932.

Братислава (278,8) 14.30 Концерт, 18.00 Сонати, 19.00 Легка музика, 19.40 Пісні, Козанкова, 21.30 Словацька авд., 22.30 Музика з каварні, **Гільверзум** (298,2) 20.00 „Царевич" оп. Легара, **Бреслав** (325) 21.25 „Патетична симфонія" Чайковського, **Штрасбург** (345,2) 13.00, 17.00, 18.30 Концерт, 21.00 „Флер де Те" оп. Лекока, **Штутгарт** (360,6) 21.10 Вагнерівський концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Спів, Акселі Гарля, 19.05 Віольончеля, **Сотенс** (403,8) 20.45 Концерт творів Тіхого, **Стокгольм** (435,4) 20.00 Солісти, 21.00 Концерт, **Рим** (441,2) 21.00 Іт.-ам. концерт, **Прага** (488,6) 19.40 Чеські пісні, Крепелька-Ляабе, **Рига** (525,4) 20.20 Пісні й арії Еніс Нідра, **Мінхен** (532,9) 18.05 „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 17.30 Мад. пісні, 22.30 Спів, Габр. Реле, **Харків** (937,5) 14.30 Концерт для дітей, 15.00 Літ.-муз. трансм., 16.25 Бажання, 18.00 Концерт для молоді, 20.00 Рецитація, музика, **Ленінград** (1000) 16.30 Нар. пісні, **Калюндборг** (1153,8) 22.10 Есп. музика, **Москва** (1481) 17.30 Опера (досв. 720 м.).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 12. червня 1932.

12.10 Метеор. комунікат, 12.15, 13.10 Муз. поранок, 12.55 „Значіння перерв підчас праці та відпусток", 14.00 Попул. балачка, 14.15, 14.50, 15.25 Нар. пісні, 14.30 „Ловімо рої", 15.05 „Актуальні справи одних спілок", 15.40 Для дітей „Що чувати в світі?", 15.52 „Знаменитий помисл", 16.05, 16.35 Грамофон, 16.20 Куток мови, 16.45 „Костел Бернардинів у Львові", 17.00 „Артур Шик, ілюмінатор рукописів", 17.10 Хор Дана, Трансмісія з перегонового шляху „Дербі" у Варшаві, Легка й танкова музика, 19.35 Техн. скринька, 19.55 Плекання коней, 20.00 Веч. концерт (фільг. оркестра), 20.55 Літер. чвертьгодина, 22.00 Спорт. 22.05 Танк. музика. 22.40 Спортові вісти з провінції, 22.50 Танк. музика.

Понеділок, 13. червня 1932.

10.30 Богослуження з Бернардинів із нагоди 700-літн. рок. смерти св. Антона з Падви, 12.10 Перегляд преси, 12.20, 12.45 22.20 Ґрамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.10 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Балачка у фр. мові, 17.00 Попол. концерт, 18.00 Арабські дивогляди, 18.20 Муринські пісоньки в супр. баньо, 18.35 Танк. музика, 19.15 Всячина, 19.35 Прес. радіоденник, 19.45 „В обіймах китайської Мельпомени", 20.00 „Граф Люксембург" оп. Легара, 22.00 „Гостина в Рашині" діяльог, 22.15 Комунікати, 22.25 „Лікувальні місцевости в Польщі" (відч. у фр. мові), 22.40 Спорт, 22.50 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Перші по 20 літах сходини матуристів, абсольвентів відділу „Б" філії Української Академічної Гімназії у Львові з р. 1912. відбудуться у Львові в філії Укр. Акад. Гімн. (Народний Дім) дня 14. серпня 1932 в 15. год. попол. Всіх пп. товаришів та бувших професорів просимо явитись. Письменні зголошення просимо пересилати на адресу: **Ing. Mykola Merkun, vrchni spravce velkostatku v Dubnanach u Hodonina, C. S. R.**

За уповноважених: **судля Дмитро Шередько,** Мор. Острава, **Інж. Микола Меркун,** наддзвідатель держ. дібр. 2023 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.